

Åsnes kommune
Rådhusgata 1
2270 Flisa
post@asnes.kommune.no

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

20.01.2023

Høringsuttalelse, varsel om planoppstart av områderegulering Flisa – rv. 2, planID 2022004, Åsnes kommune.

Jordvernalliansen i Innlandet er dannet av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø- og fagbevegelse, og arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk sjølforsyningsgrad og matsikkerhet. Alliansen består blant annet av LO Innlandet, Naturvernforbundet, Bondelaget, Natur og Ungdom, Bonde- og Småbrukarlaget, Kokkenes Mesterlaug, Bygdeungdomslaget og Bygdekvinnelaget.

Jordvernalliansen viser til brev med varsel om planoppstart av områdereguleringsplan for Flisa – rv. 2, med høringsfrist 16. januar. Vi har fått utsatt høringsfrist til fredag 20. januar.

Planområdet omfatter ifølge planinformasjonen sentrale områder av landsbyen Flisa langs begge sider av rv. 2. Planområdet er på ca. 540 dekar totalt. Det er ikke spesifisert hvor mye av dette som er dyrket mark, men utfra høringsdokumentene til 2. gangs høring av kommuneplanens arealdel i 2019, er det grunn til å anta at minst 65 dekar av planområde består av dyrket mark.

Vi er kjent med at kommunestyret gjorde vedtak i kommuneplanens arealdel i 2019 om valg av framtidig trase for rv. 2 gjennom Flisa, samt behovet for sentrumsnære utbyggingsområder i løpet av kommuneplanperioden, hvor det legges opp til å omdisponere dyrket mark i størrelsesorden som nevnt i forrige avsnitt her. Jordvernalliansen vil likevel minne om at det har skjedd svært mye i forhold til jordvern i løpet av de snart 4 åra siden dette vedtaket ble gjort.

Stortinget strammet i juni 2021 inn det nasjonale jordvernmålet. Maksimalt 3.000 dekar dyrket mark skal nå omdisponeres årlig, mens målet tidligere lå på maksimalt 4.000 dekar. Omdisponeringen skal dermed ned med en firedel. Derfor må norske kommuner nå la være å legge boligområder og næringsarealer på dyrket mark. Uten en tydelig politikk på dette området, vil det ikke være mulig å nå jordvernmålet som Stortinget enstemmig har vedtatt i jordvernstrategien. En må også kunne forvente, ut fra foreliggende

NORGES
BYGDEUNGDOMSLAG

Norsk Nærings- og
Nytelsesmiddelarbeiderforbund

INNLANDET
BONDELAG

politiske signaler, at det nasjonale jordvernmålet ytterligere vil skjerpes i løpet av inneværende stortingsperiode. Vi vil minne om at matjord er en knapphetsressurs, og kun 3 prosent av Norges landareal er dyrket mark.

Kommunene har en sentral rolle i oppfølgingen av jordvernstrategien. Denne kraftige innstrammingen må få konsekvenser for all kommunal og regional arealplanlegging, noe regjeringen også har gitt kommunene tydelige meldinger om:

- Regjeringen ga i brev til alle landets kommuner 8. januar 2021 klar beskjed om å vektlegge jordvern i arbeidet med å nå FNs bærekraftsmål.
- I felles brev fra Landbruks- og Matdepartementet og Kommunal- og Distriktsdepartementet 23. mars 2022 oppfordret regjeringen alle landets kommuner til å vedta egne jordvernstrategier, og til å vedta egne nullvisjoner for omdisponering av dyrket mark. I brevet fra regjeringen oppfordres kommunene også til å gå gjennom sine allerede vedtatte planer for å finne tidligere omdisponerte arealer som står urørt og som det er mulig å **tilbakeføre** til LNF-område.

I kommuneplanvedtaket fra 2019, var det lagt til rette for nedbygging av minst 65 dekar dyrka mark av aller beste kvalitet (ref. NIBIO jordsmonnsskart) på gårdene Toverud og Keiserud. Så langt vi kunne se av plandokumentene den gangen, var 1/3-del avsatt til boliger og 2/3-deler avsatt til annen næring. Det framkom ikke av plandokumentene hva slags næringer som var tiltenkt etablert i nærheten av Flisa. Av og til kan det aksepteres nedbygging av dyrka mark til særdeles samfunnsnyttige formål av nasjonal/regional interesse. Vi kan ikke se at det er tilfelle her. Det er oss bekjent ikke tiltenkt slike funksjoner i Åsnes i inneværende planperiode.

Jordvernalliansen kan ikke akseptere nedbygging av matjord ut fra kortsiktige markedsmessige forhold. Utparsellering av dyrka mark til eneboligtomter bør være et avslutta kapittel i Norge, og dermed også i Åsnes. Jordvernalliansen mener at Åsnes må finne andre måter å løse vekstutfordringene i kommunesenteret på. Det er åpenbart mulig å finne alternative arealer i akseptabel avstand fra Flisa sentrum. Åsnes kommune har nettopp som et av sine fortrinn at det i tilknytning til jordbrukslandskapet er en rekke åser, høydedrag og bergnabber som er godt egnet for boligbygging uten å berøre matjord. Det er flere slike muligheter i nærheten av Flisa, blant annet på Kjølaberget/Flisa Terrasse. Vi minner om at bare 10% av kommunens landareal er dyrka mark, samtidig som 5% av all dyrka jorda i Innlandet er i Åsnes. Kommunen er derfor en svært viktig landbrukskommune i Innlandet.

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET

HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD

2322 RIDABU

TLF: 62 55 53 10

EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NONETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

Vi er klar over at gjeldende arealplan for rv. 2 gjennom Flisa, vedtatt for mange år siden, legger opp til at rv.2 skal gå i en bue nord for sentrum, bl.a. på jordene til Keiserud og Toverud-gårdene. Politikerne i Åsnes var i behandlingen av kommuneplanen i 2019 tydelig på at dette ikke lenger er en realistisk løsning, og at trafikkprognoser og økonomiske bevilgninger tilsier at det ikke vil bli aktuelt med omlegging av rv. 2 før etter 2050. Det er derfor uforståelig for oss at Statens Vegvesen har fremmet innsigelse til vedtatt kommuneplan i 2019 og fortsatt ønsker omlegging av vegen. Også Statens Vegvesen må forholde seg til innstramminger i jordvernet, og at behovet for ny veg ikke lenger eksisterer med dagens trafikkprognoser.

Jordvernalliansen vil derfor sterkt oppfordre Åsnes kommune til i det videre planarbeidet å finne andre løsninger for utvidelse av landsbyen Flisa som ikke går på bekostning av jordvernet, og slik at den delen av planområdet som er omdisponert til annen næring og veiformål på dyrket mark kan tilbakeføres til landbruk, i tråd med oppfordringen i regjeringens brev av 22. mars 2022.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr

Odd Erik Kokkin

Stephan Viehmann

Lars Arne Mjørland

Innlandet Bondelag

LO i Innlandet

Naturvernforbundet i Innlandet

Innlandet Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET